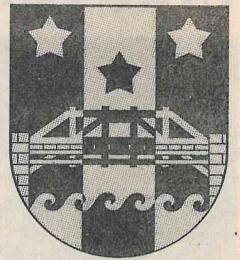

Mazsalaca cīties

«Liesmas» pielikums

2009. gada 21. augustā

Mazsalaca uzņem prezidentu

Pirmdien, 17. augustā, Mazsalacā darba vizītē bija mūsu Valsts prezidents Valdis Zatlers ar kundzi Lilitu Zatleri.

Prezidenta vizītes laikā Mazsalacā kultūras centrā tika atklāta ilggadējai kultūras darbiniecei Nelliijai Nurmikai 80 gadu jubilejā veltīta izstāde «Laikmets. Notikumi. Cilvēks. Gadi». Prezidents ar kundzi ar interesi aplūkoja arī cimdu izstādi, īpaši mazsalacietes Rasmas Āboltiņas dubultajā adījumā darinātos cimdos. Vizītes turpinājumā Valdim Zatleram bija saruna ar uzņēmējiem, deputātiem, vietējiem iedzīvotājiem. Viņš aplūkoja Mazsalacas slimnīcu un tikās ne tikai ar slimnīcas direktoru Edgaru Grandānu un personālu, bet arī apciemoja palātu iemītniekus, novēlot tiem labu veselību.

Mazsalacas vidusskolā darba pusdiennā kopā ar izglītības darbiniekiem tika pārsieriestas sasāpējušās problēmas un jautājumi izglītības laucīnā, bet viesošanās Mazsalacā noslēdzās ar ūsu pastāigu Skaņakalna parkā, kur, kā prezidents atzina, «tik labi skanējis vēl nebija nekad».

Inguna Liepiņa, Mazsalacas novada domes deputāte:

Sarunas ar prezidentu noritēja vien labi, mēs varējām pateikt visu, kas sakrājies uz sirds novada kontekstā. Uzņēmēji runāja par savām likstām un raizēm, tāpat veikumu. Es stāstīju, ka, apvienojot budžetus, sociālā palīdzība iedzīvotājiem tiek mazāk: līdz tam varēja kompensēt zāles un slimnīcas gultas vietas pensionāriem, tagad tas atkrit.

Andris Puķulaiks, uzņēmējs:

Mana sāpe bija tā, ka valstī ir jāveicina eksports, bet būtu vajadzīgs vairāk eksportēt ar pievienoto vērtību.

Dace Mažānova, uzņēmēja:

Arī es kā ražotāja iestājās par eksporta palielināšanu un ražošanas attīstības veicināšanu Mazsalacā. Ja, piemēram, apļkoks tiku pārstrādāts tepat uz vietas, nevis aizietu pāri robežai, tad no ārvalstīm tiku gūti daudz lielāki ienākumi. Prezidents šos ieteikumus uztvēra nopietni, tika arī kaut kas pierakstīts, tāpēc ir pamats cerēt, ka tie tiks uzsklausi.

Kārlis Rokpelnis, Mazsalacas novada domes deputāts, uzņēmējs:

Saruna bija ļoti atraisīta. Prezidents interesējās, kā mums iet — kā veicas jaunajā novadā, ko dara uzņēmēji. Domāju, ka iespaids viņam paliaka ļoti labs. Viņš arī stāstīja, kā pats interesējies par piensaimniecības jautājumiem valstī, personīgi izbraukjot piena «ceļu» no govs līdz veikalām. Kad viņš to bija vairākkārt izdarījis, tad arī nākusi izpratne, kā veidojas piena cena. Domāju, ka arī uzņēmēju problēmās viņš iedzīlinās, ka tā nav tikai tuksa atrādīšanās.

Valsts prezidents ar deputātiem pārrunāja darbības plānu «sociālā spilvena» nodrošināšanā, īpašu uzsvaru liekot uz skolēniem — brīvpusdienu un brīvbīlešu nodrošināšanu, kam līdz skolai jāmēro tālāks ceļš. Valdis Zatlers uzteica Mazsalacas daībniekus Forumā, kas risinājās maija beigās, par lieliskajām idejām, un interesējās, kā tās tiek realizētas.

Valdis Zatlers, Valsts prezidents:

Šī nav mana pirmā reize Mazsalacā — esmu vairākkārt viesojies te kā tūrists, bijis Skaņakalna kalnā. Šodien, apskatot izstādi par Nelliijas Nurmikas nostrādāto darba mūžu, redzu, ka jūsu kultūras saknes ir dziļas, jūs esat viens no tiem novadiem, kas pēta savas dzimtas, bet jūs zināt arī to, ko darīs jūsu bērni. Varbūt Latvijai tagad ir grūti laiki, bet mēs vienmēr esam tikuši ar grūtībām galā. Esmu atbraucis šeit, lai redzētu jūsu pilsētu, lai runātu ar jums, uzzinātu, kā jums klājas jaunajā novadā, kura centrs ir Mazsalaca. Es tikos ar jūsu uzņēmējiem, deputātiem un esmu pārliecīnāts, ka viņi darīs visu, lai jums šeit klātos labāk, bet viņiem tomēr ir nepieciešama jūsu līdzdalība. Strādāsim kopīgi mūsu valstij!

Prezidents uzklausīja iedzīvotāju sāpes, jautājumus un ierosinājumus par visdažādākajām tēmām, sākot ar mazajām pensijām, dārgajām zālēm, jaunatnes sporta, kultūras attīstību, tāka jautātās par valsts pirmās personas vīziju jaunietim pēc 10 gadiem, izglītību, Latvijas attiecībām ar Krieviju utt. Klātesošie drīz vien ciešā lokā ieskāva prezidentu, kas aci pret aci bija gatavs atbildēt uz ikvienu jautājumu, lai arī ne vienmēr atbilde bija tik viegli rodama.

Izglītības jautājumi pirmajā vietā.

skārusi mazāk nekā citas medicīnas iestādes. Prezidents ar redzēto bija ļoti apmierināts, uzslavēja par to, ka mums nav kredītu, ka savu īmeni esam sasnieguši pašu spēkiem un vienu laiku to pilnveidojam.

Inese Bērziņa, Mazsalacas vidusskolas direktore:

Prezidentam bija sagatavoti vairāki jautājumi. Pirmkārt, vai viņš ir pārliecīnāts, ka viss, kas pašlaik notiek Latvijas izglītības sistēmā, patiešām arī garantēs izglītības kvalitāti Latvijā nākotnē? Prezidents domā, ka nākotnē izglītības kvalitātei vajadzētu saglabāties un finansējums dažu gadu laikā varētu paaugstināties.

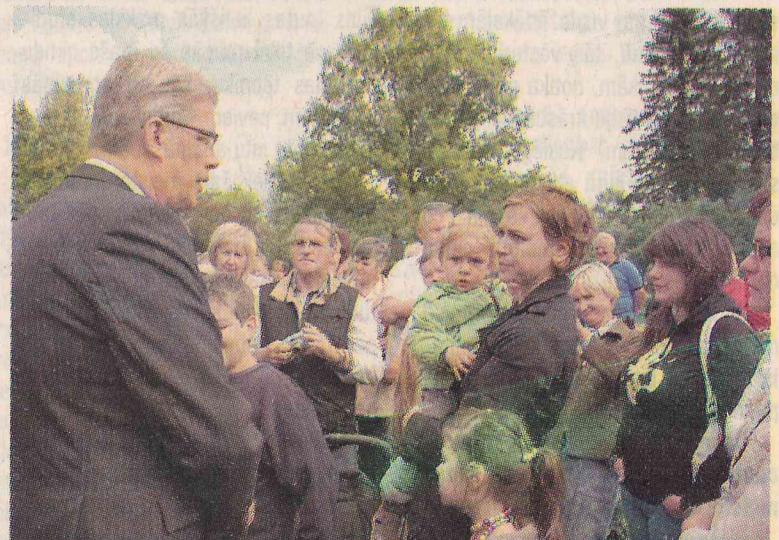
Tad sekoja jautājums, vai izglītība mūsu valstī saglabāsies kā prioritāte, uz ko prezidents atbildēja, ka tāpat kā jebkurā valstī izglītība bija un būs prioritāte. Pārrunājām par mācību grāmatu finansēšanu — to, ka no valsts uz skolēnu mācību grāmatu iegādei ir paredzēti tikai Ls 1,40, bet viena grāmata maksā daudz dārgāk. Šo informāciju viņš apsolīja novadīt tālāk Izglītības un zinātnes ministrijai. Sekojot modeļim «nauda seko skolēnam», mums ir mazāks skolotāju likmju skaits, tāpat arī ļoti apbēdināta esmu par daudzu mūsu skolas pulciņu likteni: tie tiek samazināti 3,5 reizes, prioritāti liekot uz dziesmu svētku tradīciju nodrošināšanu, tas ir, dziedāšanas, dejošanas un orķestra pulciņiem, bet novārtā atstājot mūsu skolas tradicionālos auto, lidmodelisma, teātra un dažāda sporta pulciņus.

Nelliija Nurmika, LKF Ziemeļvidzemes kopas biroja vadītāja:

Esmu pateicīga par šo augsto vizīti mūsu novadā! Gribētos teikt, ka arī

Sarunās ar uzņēmējiem, deputātiem

Pie iedzīvotājiem.

šajā dižķibeles laikā novads spēj vienoties kultūras jomā, jo mēs jau izseņis esam bijuši zonas centrs un draudzīgi sastrādājušies ar Ramatu, Sēliju, Vecati, Mazsalacu un Skaņkalni. Esmu pateicīga, ka viņi lielos kultūras notikumos mūs arvien ir balstījuši. Iz-

Mazsalaca uzņem prezidentu

Vērtē ar mediķa aci.

Turpinājums no 1. lpp.

Kultūras centra direktore Dace Jurka, atklājot izstādi «Laikmets. Notikumi. Cilvēks. Gadi»:

Mazsalacas kultūras centrs ir bijis mācību

prakses bāze no 1956. gada, un šeit ir praktizējušies kādi 135 nākamie kultūras darbinieki. Šī tradīcija tiek turpināta, un šobrīd mēs esam kultūras koledžas mācību prakses vieta, ar ko mēs arī le-

Nellijs Nurmika (centrā) iepazīstina ar izstādi.

pojamies. Veroties izstādē, iespējams, ne viens vien atpazīs sevi vai kādu, kas šo gadu laikā vie- sojies, praktizējies vai strādājis kultūras jomā Mazsalacā.

Kopumā prezidenta vizīte Mazsalacā norītēja veiksmīgi. Prezidenta kundze apmeklēja arī V. Hirtes muzeju un dzimtkoku izstādi, bet pēcpusdienā vizīte turpinājās Rūjienā.

Suminām gaviļnieci!

Šodien NELLIJAI NURMIKAI tiek svinēta 80. gadu jubileja. Divpadsmitos Mazsalacas kultūras centrā, kur viņa ilgus gadus ir bijusi vadītāja, Mazsalacas kultūras dzīves organizētāja un caur savu laipno roku dzīvē ievadījusi neskaitāmus praktikantus, notiks viņai veltīts svinīgs pasākums. Nostrādātie darba gadi iemūžināti fotoatmiņas un nu rindojas plašā izstādē kultūras centrā, bet daudz vēl tādu mirķu, atmiņu, izjūtu un notikumu, kas paslēpējusi garām vērīgajai fotoacijai, un nu varenajai laika un aizmiršķības straumei pretoties var tikai, ja tos atsaucam atmiņā, izsakot vārdos.

Arī «Mazsalacietis» no sirds pievienojas kuplajam sveicēju lokam, vēlot Nellijs kundzei spēku, veselību un radošu, neizsīkstošas enerģijas pilnu garu arī turpmāk!

Inta Rasa, mākslas zinātņu doktore:

— Mazsalacā tajā laikā biju skolas mācību daļas vadītāja, nostrādāju tur trīs gadus. Ar Nellijs man bija jo ķī cieša un intensīva sadarbība. Nellijs Nurmika ir no tiem kultūras darbiniekim, kas, neskatoties uz visādiem laikiem un varas maiņām, vienmēr ir iestājusies un cīnījusies par kultūru. Es apbrīnoju viņas spēju motivēt cilvēkus darboties kultūras labā! Arī tagad, kad viņa strādā ar dzīmītām kokiem, par spīti vecumam un slimībām, viņai joprojām tas izdodas! Diemžēl līdz ar to ir sanācis mazāk laika veltīt gīmenei, viņa savu dzīvi atdevusi kultūrai.

Nellijs arī lielu uzmanību veltījusi jaunajiem kultūras darbiniekim. Arī es, strādājot Rīgā, kultūras darbinieku katedrā konservatorijā, sūtīju

praktikantus pie viņas uz Mazsalacu. Šādi mūsu sadarbība ir turpinājusies ilgus gadus pēc tam, kad aizbraucu no Mazsalacas.

No sirds Tev, Nellijs, novēlu izturību un ilgus gadus vēl turēties un domāt par kultūru!

Zinaida Priedīte, avīzes «Valmiermužas Vārti» redaktore:

— Ar Nellijs esam ilgus un garus gadus strādājušas kopā. (Zinaida Priedīte trīsdesmit gadus bijusi rajo- na pašvaldības kultūras nodalas vadītāja — red. piez.) Nellijs ir ārkārtīgi radošs cilvēks. Viņa mani suģestē ar vienmēr jaunām, svaigām idejām, pat tagad — lielā vecumā.

Esmu no viņas mācījusies to ārkārtīgo uzmanības parādīšanu līdz cilvēkiem, kāda ir raksturīga viņai. Tie, kas nonāca viņas uzmanības loķā, nekad vēlāk nepazuda — viņa pa-

turēja tos visu laiku ar maziem vai lielākiem uzmanības pierādījumiem, kādus no citiem es nekad mūžā neesmu pieredzējusi. Arī šie uzmanības pierādījumi bija radoši — tāpēc viņai vienmēr apkārt ir bijis liels pažīnu un draugu loks.

Maija Feldmane, pamatskolas «Rīdze» direktora vietniece:

— Tolaik studēju Rīgā, kultūras darbinieku tehnikumā. Mans mācību daļas vadītājs Jermulinskis sūtīja mani uz Vidzemē, mazpilsētu Mazsalacu praksē. Es biju aša un diezgan nevaldāma studente un neparko uz Mazsalacu negribēju braukt. Un tad viņš teica: «Tev, Feldmane, būs gan jābrauc uz Mazsalacu, jo, ja nu kāds tevi var pataisīt par cilvēku, tad tā ir Nurmika!»

Atceros, mēs viņu sirsniģi par Raganu saucām. Tas laikam bija tai lai-

kā, kad abi ar Viktoru Jansonu jau strādājām kultūrā. Diezgan bieži ar Nellijs mums sanāca karsti strīdi. Kāda strīda laikā Nellijs kabinetā Viktors, nepabeidzis strīdu Nellijs patīkamā virzienā, devās laukā pa durvīm, tās aizcirdams aiz sevis, bet viņam pakaļ lidoja šķēres, iedūrās durvis un tur arī palika...

Tomēr daudz biežāk viņa bija sirsnīga un iejūtīga, vienmēr gādājot, lai cilvēki pie viņas justos kā mājās. Tā agrā, drēgnā pavasarī, šķidronī, kad mēs, divas praktikantes-studentes, ar autobusu ieradāmies Mazsalacā, Nellijs mums pretī bija atsūtījusi divus brašus puišus, kas aiznesa mūsu koferus līdz mazajai istabīnai kultūras namā, kur mums bija jādzīvo, bet pati bija sarūpējusi ziedus uz galda — puķes tolaik agrā pavasarī nemaz tik viegli nebija dabūt!

Dubultajam divi mūži

Šovasar kultūras centrā cimdu adīšanas meistardarbnīcā 32 adītājas no visas Latvijas veselu nedēļu citīgi mācījās adīt kādā īpašā tehnikā — dubultajā adījumā. Bija iespēja arī noklausīties lekcijas par visdažādākajām tēmām — adīšanu, tās vēsturi, cimdu rakstiem, tehnikām, notika praktiskās nodarbinības un dziju krāsošana ar daibīgām krāsvielām. Noslēgumā tapa skaista izstāde, kurā atlasiši cimdi no dailamata meistariem visā Latvijā. Pēc apskates Mazsalacā septembrī cimdi ceļos uz Cēsu izstāžu namu.

Cimdu adīšanas meistardarbnīca notika, pateicoties Valsts kultūrapītāla fonda un bijušās Valmieras rajona padomes atbalstam.

Dace Jurka, Mazsalacas kultūras centra vadītāja, cimdu adīšanas meistardarbnīcas organizatore:

— Pirmavots un iedvesma šādai meistardarbnīcā bija mazsalaciete Rasma Āboltiņa. Viņa meistardarbnīcas pirmajā dienā parādīja savu cimdu pāri, kas tiesām ir valkājams no abām pusēm, bet jo vairāk, kad pēc teorijas nācās to visu mēģināt praksē, bija sajūta — kā tas viss vēl beigies? Tomēr

izbīlīs ātri noplaka, un man ir prieks, ka adītājām šie paraudziņi tomēr tapa un varēja jau lepoties izstādē.

Interesanti bija arī vērot, kā adītājas, kas pārsvarā nāk no dažādām Latvijas tautas lietišķas mākslas studijām, ne tikai mācās šo īpašo cimdu adīšanas tehniku, bet arī apmainās pieredzēm, saviem «knifījiem», tā bagātinot cita citu ar zināšanām.

Viss notiekošais meistardarbnīcās tika filmēts un dokumentēts, pēc tam apkopots, lai materiālu varētu iesniegt projekta nākamajai kārtai Valsts kultūrapītāla fondā, izveidojot bukletu par Rasma Āboltiņas cimdiem, lai šis materiāls un īpašā tehnika ar gadiem nepazustu.

Gatavojoties šim projektam, mēs arī mēģinājām apzināt mūsu pusas lielās adītājas, bet tagad jau aizsaulē — tāda bija Alma Podniece, Mirdza Pāegle... Viņas adīja cimdu blāķiem, steriem un kubikmetriem! Kad es sāku strādāt kultūras namā par direktori, man nekad nebija problēmu, ko pāsniegt ciemiņiem — neviens mākslinieks neaizbrauca mājās bez īpaša, šajā pusē adīta cimdu pāra!

Rasma Āboltiņa:

— Adīt man iemācīja vecāmamma. Atnākusi uz Mazsalacu dzīvot 1982. gadā, iesaistījot tautas lietišķas mākslas studijā. Kamēr bērni bija mazi, adīju viņiem apgērbu — cik vien vienkārši var. Bet studijā bija adītājas, kas mācēja daudz dažādu rakstu, tehniku. Man tak arī vajadzēja kaut ko iemācīties! Tomēr dubulto adījuma tehniku iemācījos jau sešdesmitajos gados. Tas notika tā: strādāju «Austrumos», un tur kolēģim mamma bija uzādījusi jaku dubultajā adījumā, mugura vienkrāsaina, bet priekšā skaisti raksti. Viņš paliežījās, ka viņam ir silti, attaisīja jaku un parādīja, kāpēc — jaka bija dubulti adīta. Tā nu es nospriedu, ka arī man tas jāiemačās.

Dubultā adījuma tehnikā adījums ir biezāks, to var Valkāt kā no labās, tāpat arī no kreisās pusēs.

Dubultā adījuma cimdu iesākot, nedrīkst plāpāt, nedrīkst televizoru skatīties, visas domas un uzmanība ir jāpievērš adījumam. Adījums pats par sevi arī nav no vieglajiem, tomēr, ja tehnika ir, tad galā tikt var.

Meistardarbnīcā man ļoti patika —

Der kā uzliet! Prezidents pielaiko dāvanu.

atmosfēra ļoti laba. Prieks, ka adītājas tik uzcītīgas, ka redzams progress! Man pats svarīgākais šķiet nodot šo mākslu citiem. Lai arī es neesmu vienīgā, kas prot šādus cimdius adīt, katru gadu, braucot uz Brīvdabas muzeju tīrgot cimdius, redzu, ka šādā tehnikā adījumu nav. Citi, piemēram, pat netic, ka šādus cimdius iespējams uzadīt. Tīrgū man ir bijusi visādi kuriozi, bet vislabāk patika reize, kad kādi cilvēki, nopētījuši cimdius, atmetu ar roku: «Ha, šie jau ir ar mašīnu adīti!» Un neīdzēja teikt, ka mašīna šādus uzadīt neprot, ka tādiem vienmēr būs vīle.

Nākamgad kērsies pie lietaskoka

Dace Jurka:

— Mums ir meistardarbnīcas plāni arī nākamajai vasarai — tad mēs darbosimies ar koku. Ar Skanēkalna parka direktori jau ievadītas sarunas par objektiem, kuri būtu jāatjauno, rudenī sāksim sarunas ar amatniecības viendusskolu un mēģināsim papildināt, pārskatīt Skanēkalna parka figūras. Arī Dinozaura parks ir turpat vai savu mūžu nokalpojis — iespējams, arī tur notiks kādas pozitīvas pārmaiņas. Manuprāt, šis laiks mums jāizmanto gudri un virzība jāveicina caur dažādiem projektiem — tā ir laba iespēja gūt kaut mazliet līdzfinansējuma un īstenot idejas, kurām citādi nepietiku līdzekļu.

Sirsniņi sveic Mazsalacas vidusskolas absolventus, pedagogus, darbiniekus, skolēnus, vecākus mūsu skolas 90.dzimšanas dienā un absolventu 8. salidojumā!

22. augustā senās Valtenberģu muižas takās un skolas ēkās būs daudz priečīgu atkalredzēša-

nos, rokasspiedienu, atmiņu, mīlu sarunu.... Skolas gadi, darba gadi – tas ir kas īpašs, neatkārtotams!

Skolas saime ar prieku gatavo šos svētkus. Šoreiz atmiņu lappusēs ieskatīties skolotāji absolventi (to ir 13), dziedās mūsu skolas absolven-

tu bērnu ansamblis, muzicēs ansamblji, pūtēju orķestris, dejos deju kolektīvi. Mūsu 2009. gada absolventi pavērs žetonvaka izrādes lappuses. Būs izstādes, absolventu izlaidumu galerija, lai paliek arī kas neatklāts...

Priecīšos visus, kas sauc Mazsalacas vidus-

skolu par savējo, redzēt mūsu vidū! Arī šai tikšanās reizē varam sasmelties spēku cits cita sirsniņi bābā!

Inese Bērziņa,
Mazsalacas vidusskolas direktore

Skolotāja savā skolā

Šogad skolas salidojuma tēma ir skolotāji – skolas absolventi. «Mazsalacietis» piedāvā ieskatīties četru šādu skolotāju atmiņās.

Aija Aparjode, sākumskolas skolotāja:

– Es no Vecates pamatskolas uz Mazsalacas vidusskolu atnācu piektajā klasē. No mazās, siltās ligzdiņas – lauku skoliņas tad te likās tik plaši, tomēr arī šeit skolotāji prata dot mīlumu, siltumu un labestību, lai iedzīvotos. Šīs sajūtas esmu izjutusis visus gadus kā skolniece un kā skolotāja. Šī ir vieta, kur tu nevari novecot, jūties mūžam, jauns! Un, kad jāsāk domāt par atpūtu, neviļus gribas domāt – kā, vai tad jau?

Kad pati biju skolniece, patika dažādīe pasākumi skolā. Tie bija visi iešpejamie veidi – varēja izvērsties sporta, teātra spēle, bija kīmijas pulciņi un olimpiādes, dambrete, dejas, dziesmas – tik pēc spejām un cik katrai vareja. Tā kā dzīvoju internātā, te jau pagāja arī visi brīvie brīzi – novusu, tenisu spēlējām, uz līdztekām vingrojām, bija deju vakari ar raibajiem brunčiem!

Profesijas izvēlē mani ļoti iespējotu manu pirmā skolotāja Vecatē Aleksandra Petrova, viņa mani arī uzaicināja strādāt Vecates skoliņā. Toreiz Vecate bija darbīgs un aktīvs centrs. Kad Vecatē likvidēja pamatskolu, Māris Ruberts mani uzaicināja Mazsalacā par sākumskolas skolotāju, mācījū arī krievu valodu. Ar labiem vārdiem atceros lingofonijas kabinetu – tas bērniem ļoti patika! Nevaru nepieminēt skolotāju Mariju Osi, viņa īpaši palikusi atmiņā kā rūpīga, mīla skolotāja ar stāju. Gribu pateikties arī savam dzivesbiedram Pēterim Aparjodam, kas vienmēr mani ir at-

balstījis, sapratis, bijis kopā arī mācību procesā. Es vienmēr esmu centusies strādāt no sirds, reizēm ir nācies būt arī kādam bērnam par māmiņu. Vecates skolā nostrādāju 5 gadus, Mazsalacas vidusskolā – 35.

Taiga Eglīte, vēstures skolotāja:

– Atceros, ka uz skolu kā skolniece vienmēr nācu ar prieku. Protams, bija jāmācās, jāliek eksāmeni visos priekšmetos, arī, ja tie tik labi nepadevās. Patika pasākumi skolā, daudz sportojām – tad skolai pat nebija sporta zāles, vieglatlētika, cik vien bija iespējams, notika skolas parkā. Es pat tiku iesaistīta skolas izlases slēpošanā. Ľoti gaidījām skolas balles, kuras tik bieži nemaz nenotika. Tajās atskanoja skanuplašu mūziku, ballēs piedalījās arī skolotāji, kā arī Mencis ar saviem mūzikiem – pūtējiem. Atceros, ka balles pirmo deju vienmēr uzsāka direktors Osis ar dzīvesbiedri, tad izdancināja arī mūs, skolnieces... Lai labāk veiktos dejošana ballēs, skolotājs Uldis Dreimanis noorganizēja deju kursus. Speciāli brauca pasniedzējs, un mēs ar tādu prieku gājām uz zāli mācīties tango, valšus un citas sarīkojumu dejas!

Profesijas izvēlē mani iespējotu klases audzinātājs, vēstures skolotājs Kārlis Zālīte. Esmu no viņa ietekmējusies arī audzināšanas darbā – viņš bija ļoti mierīgs, nekad nekliedza, skolēnus uzskatīja par līdzvērtīgiem.

Tajā laikā katram bija stingri iedālīts, kur būs jāstrādā pēc augstskolas, man bija iedālīti Priekuļi. Tomēr 1972. gadā Mazsalacā vajadzēja vēstures skolotāju, tāpēc uz universitāti atbrauca direktors Osis un mācību daļas va-

dītājs Pabriks, viņi nokārtoja man darbu Mazsalacā. 1976. gadā sāku strādāt par ārpusklases darba organizatori un, kā nu gadījās, kā ne, – dariju to 21 gadu.

Baiba Melķe, vēstures skolotāja:

– Māzsalacas vidusskolā pēc astoņgadīgās skolas iedzīvojos ātri. Es piedero pie aktīvistēm – piedalījos vīsā, kas notika: dejās, kora dziedāšanā, bēgšanā no stundām, labās sekmēs. Profesiju izvēlējos jau astoņgadīgajā skolā, pie vēstures skolotājas Mirdzas Lustes. Mirdza un Normunds Lustes ir lieli vēsturnieki un Mazsalacai – īpaši. Arī vidusskolā nopietni iesaistītos novadpētniecības pulciņā, kuru vadīja Normunds Luste. Kopā ar viņu un citiem pieciem skolēniem pirmo reizi ar lidmašīnu lidojām uz Armēniju, jo bijām saņēmuši apbalvojumu. Toreiz skolēnam tas bija ļoti īpaši – ceļot tik tālu.

Skolas laiks man bija ļoti centīgs mācību darbs, es ar prieku gāju uz skolu. Interesanti, ka mēs nevērtējām skolotājus, kā tas notiek tagad. Mums visi bija labi.

Vidusskolas laiks man ļoti daudz ko devis, īpaši tādos priekšmetos kā literatūra, jo tas ir saistīts ar klases audzinātāju Elmāru Šmelti, kurš man bijis paraugs, kā pasniegt priekšmetu. Vidusskolā vēsturi mācīja jauna skolotāja Irēna Vociša, darija to ļoti labi, un es šajā priekšmetā nevīlos visu skolas laiku. Taigu Eglīti es satiku pēdējā klasē, un man šis fakts radīja drošību, sākot strādāt par skolotāju Mazsalacā. Ar Taigu kopā esmu nostrādājusi 27 gadus, pirmos trīs — toreizējā Valmieras 4. vidusskolā.

tu bērnu ansamblis, muzicēs ansamblji, pūtēju orķestris, dejos deju kolektīvi. Mūsu 2009. gada absolventi pavērs žetonvaka izrādes lappuses. Būs izstādes, absolventu izlaidumu galerija, lai paliek arī kas neatklāts...

Priecīšos visus, kas sauc Mazsalacas vidus-

No kreisās: Aija Aparjode, Taiga Eglīte, Baiba Melķe, Raima Pētersone.

kas republikā izcīnīja 2. vietu militārajā sporta spēlē «Kāvi». Mans skolas laiks paliks atmiņā gan ar ierindas skatēm, gan ierindas sporta tēru skatēm. ļoti krāšni bija rudens karnevāli. Vēl jāpieemin Gaida Šmelte, kas tūlīt pēc vidusskolas beigšanas mani paņēma strādāt par pionieru vadītāju. Otra pionieru vadītāja Dzintra Grantiņa palīdzēja, dodot impulsu un apjausmu, ka man patīk strādāt ar bērniem. Nostrādāju Mazsalacas vidusskolā 6 gadus, tad tiku pārvilināta uz Staiceles vidusskolu, kur nostrādāju gandrīz 18 gadus. Kad viens no maniem mīlākajiem skolotājiem Pēteris Aparjods devās pelnītā atpūtā, es atnācu atpakaļ un tagad jau četrus gados strādāju Mazsalacā, mācu ģeogrāfiju un audzinu klasi.

Raima Pētersone, ģeogrāfijas skolotāja:

– Māzsalacas vidusskolā sāku mācīties 1970. gadā, mūsu klase ir 57. izlaidums. Gribu pieminēt manu pirmo audzinātāju Ligitu Reinaldi, 4. klases audzinātāju Jāni Menci, Miervaldi Viķsnu un vidusskolā – Antonīnu Suharevu. Visi šie cilvēki ir devuši ieguldījumu, lai es kļūtu par skolotāju. Arī mēs daudz mācījāmies, sportojām, bijām klase,

Izdzīvojot skolas 90

1919. — 1929.

1919. gada 1. oktobrī Mazsalacas Skolas biedrības vidusskola mācības uzsāk Baznīcas ielā, bijušajā Jūlijā Ores namā. Skolu vada Arnolds Treimanis, kas ierosina izbūvēt Valtenberģu mužu skolas vajadzībām. 1929.g sākas darbs pie šī projekta.

1929. — 1939.

1932.g. 16. septembrī tiek pabeigti pārbūves darbi divos apakšējos stāvos, tur mācības sāk ģimnāzijas skolēni. 1939. gadā — rīkojums arī skolas bēniņu stāva izbūvei, kur paredz kļaušu telpas un internātu. 1939. gadā vizītē Mazsalacā ierodas valsts prezidents Kārlis Ulmanis un apciemo arī ģimnāziju.

1939. — 1949.

Pārmaiņu laiks gan Latvijai, gan skolai. No 1940. gada pavasara līdz 1944. gada rudenim mācības tiek pārtrauktas, trīs gadus skolā atrodas vācu slimīcā. 1945. gadā, saņemot ziņu, ka karš beidzies, spītējot izsūtīšanas draudiem, skolas zālē tiek dziedāta himna «Dievs, svētī Latviju». Skolas direktors — J. Osis. Pēckara laiks ir grūts, bēriem trūkst grāmatu, burtnīcu, rakstāmpiederumu, pārtikas

un apģērba. 1949. gadā arī daudzus skolēnus izsūta uz Sibīriju.

1949. — 1959.

1950. gadā Jāņa Menča vadītās jauktās koris saņem glabāšanā Dziesmu svētku karogu, jo korus sacensībā izcīna 1. vietu. Valstī sākas orientācija uz vidusskolēnu sagatavošanu praktiskai dzīvei. Mazsalacas vidusskolā tā ir orientācija uz lauksaimniecības specialitātēm.

Skolēns iesaista rāzas novākšanā apkārtējos kolhozos, darbā skolas lauciņos, parkā. 1957.g. skola piedalās Vissavienības tautsaimniecības skatē Maskavā, iegūst arī balvas. 1959.g. jaunie kombainieri piedalās rāzas novākšanā jaunapgūtajās zemēs.

Sāk skolas 4. stāva apbūvi, ierīko jaunus kabinetus, arī zobārstniecības. Notiek aktīvs ārpusstundu darbs. 1949. gadā iedibina tradīciju žetonu vakarā spēlēt teātra izrādi. 1959.g. notiek 1. absolventu salidojums, skola svin 40 gadu jubileju.

1961. — 1970.

Pie skolas tiek uzbrūvēta siltumnīca. Dārznieks Augusts Gugis izmanto dārzniecību gan skolēnu ēdināšanai,

gan materiālās bāzes nostiprināšanai. Skolēni aktīvi piedalās darbos – skolas, dārzniecības, parka, bet visvairāk kolhozu un padomju saimniecību laukos, fermās, LOTOS vienībās.

Valstī un skolā valda cenzūra, tomēr notiek skolēnu dziesmu un deju svētki, kuros piedalās arī mūsu skolas skolēni ar skolotājiem.

1970. — 1979.

Pēc 30 skolā nostrādātām gadiem pelnītā atpūtā dodas direktors Osis, viņa vietā nāk Māris Ruberts. Viņa vadībā 1975. g. rudenī sāk un gada laikā pabeidz jaunās skolas celtnei. Apbrīnojamā vienotībā māzsalacieši brīvpārtīgi strādā skolas celtnei un iekārtošanā, ziedojoj vakarus un brīvdienas. Jaunais skolotāju kolektīvs strādā ar lielu atdevi, to novērtē pat valsts mērogā. 1979. gada absolventu salidojuma laikā aizsāk bēru biržītes stādīšanu.

1980. — 1989.

Skolas saimi vada direktors Mihails Siņčins. Skola joprojām atplaukst, ir bagātīga materiālā un mācību bāze, republikas skatēs par labāko mācību kabinetu allaž pirms

vietas. Skolu absolvē daudz talantīgu un vēlākos gados populāru cilvēku. Joprojām turpinās rudens un pavasara talkas, darbs kolhozās. Skolā top viena no modernākajām automodelisma trasēm valstī. Aktīvi darbojas filatēisti. Skolas absolventi Ansis Epners un Kalvis Zalcmanis kā dāvanu skolai uzņem dokumentālo filmu «Atbalss».

1990. — 1999.

Jauns posms: dzīve atjaunotā neatkarīgā Latvijā. Zināšanu vērtējumā atzīmes nomaina balles, vidusskolēniem piedāvā izvēles programmas. Skolu vada direktori Gundars Bērziņš, Dace Ratniece un Inese Bērziņa. Atsāk darboties tautisko deju kolektīvi, 1998.g. pavasarī. atzīmē zēnu kora 20 gadus, vasarā skolā notiek 3x3 ģimēju nometne. Visā valstī pirmklašnieki mācās lasīt no mūsu skolotāju veidotās ābeles, arī latviešu valodas un literatūras, vēstures un biznesa ekonomisko pamatu mācību grāmatas sarakstījuši mūsu skolotāji. 90. gadu beigās iegūti līdzekļi no Sorosa fonda jaunu tehnoloģiju, inovatīvu materiālu iegūšanai un attīstošā centra «Sprīdītis» izveidei.

1999. — 2009.

Desmitgade skolai bijusi bagāta ar dažādiem projektiem. 2000. gadā izstrādāti divi nozīmīgi projekti – ēkas siltināšanai un Valtenberģu mužu mācības fasādes atjaunošanai. Nākamajā gadā siltina jauno skolu, rekonstruējumtu un pārveido ēkas vizuālo tēlu. Ista pils izskatu iegūst Valtenberģu muži.

MV ir pilotskola projektā «Skolu vērtēšanas un attīstības plānošanas rokasgrāmata». Šī mūsu skolas vadības, skolēnu, vecāku un pašvaldības komandas izveidotā grāmata ir Latvijas skolu darba plānošanas un akreditācijas pamatdokuments. Vidusskolēniem radusies iespēja izvēlēties dažādu virzienu izglītības programmas. Pēdējos gados tās ir vidējā matemātikas-informātikas programmas. Turpinās starpvilstu sadarbība caur dažādiem projektiem, konkursiem un skolu sadraudzību. Skolēniem ir daudzveidīga pulciņu izvēle, saglabātās vecās, bet dzimst arī jaunas tradīcijas. 2009.g. 17. augustā skolu apmeklē Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Paldies skolotājām MV absolventēm par sagatavotajiem materiāliem.

Jaunā čempione Klēra

Klēras mamma Jana Lauzne pacietīgi un uzmanīgi stutē kājas pēc paskata milzīgajai sunu meitenei pareizajā «izstādes stājā». Tad rūpīgi nopļautajā piemājas mauriņā demonstrē skrējēnu pa apli, kā to prasot, kad abas piedalās sunu izstādēs. Klēra stāv stoiskā mierā, tomēr klausā Janai, gandrīz kā teikdama: ak, nu ja tas tev saņādā prieku, tad es labprāt pastāvēšu, un ja vēl pēc tam dabūšu kārumu...

Stāsta Jana Lauzne:

— Kad sākām dzīvot lauku mājā, sapratām, ka vajažīgs suns, kā nekā arī drošāk. Tomēr negribējam agresīvu sargu, vairāk ģimenes draugu. Tā nu nēmām sunu enciklopēdiju un meklējām — līdz tam mēs zinājām vācu aitu suni, taksi, pūdelei, čau-čau, zeltaino retriveru un tamīdzīgas populārās šķirnes. Meklējot sunus, sliečāmies par labu hovavartam, tad Bernes ganu sunim, bet pēc sarunas ar kinoloģu Inguru Tihomirovu izkristalizējās, ka leonbergers būs mūsu vajadzībām vispiemērotākais. Pie viņas arī dabūjām koordinātes sunu īpašniekiem Igaunijā, kuriem nākotnē bija cerība sagaidīt nākamo sunuku paaudzi.

2008. gada aprīlī apmeklējām specializēto leonbergeru izstādi Rīgā, lai apskatītu, kāda šī sunu šķirne izskatās dabā un lai aprunātos ar sunu īpašniekiem. Tur mēs vēl pat nenojautām, ka izstādes uzvarētāja «Zelta leonbergers 2008» titula ieguvēja pēc neilga laika būs mūsu Klēras mamma.

Gluži kā pašu bērns

— Pirmais mēģinājums tikt pie suna bija neveiksmīgs, jo metienā piedzima mazāk kucēnu, nekā bija gribētāju, un mēs rindā bijām beigu galā.

Pie ciemam audzētājiem iestājāmies rindā pēc kucēna, vēl pirms kucīte vispār bija sapārota. Ilgu laiku apmainījāmies ar konkrēto ģimeni — pastiem, viņi gribēja daudz zināt par sunuka gai-dāmajiem dzīves apstākļiem, to, kādi esam mēs paši. Beidzot mums paziņoja, ka esam uzņemti rindā kā pirmie un ka kucīte bijusi uz ultrasonogrāfijas pārbaudi, kurā apstiprināta grūtniecība,

bet, tā kā mēs vēlējāmies sunu meiteni, tad atlīka tikai pacietīgi gaidīt un cerēt uz labvēlīgu iznākumu. Kucēni piedzima pagājušā gada 25. jūnijā, bija arī vairākas meitenes, un pēc mēneša beidzot varējām braukt raudzībās! Gaidīšanas laiks mums bija teju kā pašu bērna gaidīšana!

Saimnieki, norādot, kuras ir kucītes, prasīja, vai mēs iesim arī uz izstādēm. Nu, mums tak' vajadzēja labāko kucēnu, protams, teicām, ka ie-sim uz izstādēm. Paši pēc tam domājām — šausmas, ko mēs apsolījām? Sunu izstādes — tā mums bija pilnīgā Ķīnas ābece! Mums norādīja uz divām labākajām, pēc speciālistu vērtējuma perspektīvākajām sunu meitenēm. Ar Andri domājām — nu, kuru? Beigās nospriedām — kura pirmā nāks pie mums, to arī nemsim. Tā Klēra gandrīz izvēlējās mūs, nevis mēs viņu.

Leonbergeru vispār Latvijā ir ļoti maz — kad mēs meklējām, tad sunu bija *padsmit*, bet metiens Latvijā nebija bijis neviens. Nu jau šis skaitlis ir starp 20 un 30 Latvijas leonbergeru. Leonbergeru šķirnes suni ir radīti 19. gadsimta vidū Vācijā, Leonbergas pilsētā, krustojot sanbernārus, ūduflendus un Pireneju kalnu sunus.

Leonbergeri ir lieli, izturīgi, uzticīgi savam saimniekam, ļoti spēcīgi un tajā pašā laikā ļoti eleganti suni ar nosvērtu raksturu un pašapziņu. Īpaši jāatzīmē leonbergeru draudzīgums pret bēniem. Savā izcelsmes reģionā leonbergeri tiek turēti kā ģimenes un sargsunji, arī kā pavadoņi un glābēji.

Iedveš bijību ar izskatu

— Klēra ir ļoti draudzīga, enerģiska, zinātkāra, kustīga, nedaudz nerātna. Tas suns vispār jaunu-mu nepazīst — laikam nav nācīes saskarties. Viņa pilnībā atbilst savam šķirnes raksturojumam, ka viņa var nobaidīt ar savu izskatu un lielo augumu vien, jo, kad viņa joņo, tad zeme rīb!

To, ka mēs uz sunu skolu iesim, tas bija pilnīgi skaidrs, arī ja mēs izstādēs nepiedalītos, jo kaut kādai klausīšanai jau ir jābūt. Tā nu ziemā braukājām uz Valmieru pie Ingunas Tihomirovas

uz sunu skoliņu.

Ar laiku visa ģimene iemācījusies «sarunāties» ar Klēru, un viņa arī klausā, ja nu vienīgi neuznāk «kurlums», kas taču brīziem gadoties ikvienam.

Igaunijā Mariju un Raivi Ellikki, saimnieki Klēras mammai, joprojām seko līdz sunu meitenes dzīvei šeit Latvijā. Interesējas par svaru, barību, pa-nākumiem izstādēs... Uz pirmo izstādi esot bijuši pat līdzi, izstātījuši, ierādījuši, kā viiss notiek. Tomēr tas esot ļoti tipiski, ka sunu audzētāji uz-mana savus kucēnus arī pēc pārdošanas. Esot dzirdēts, ka kādi somi pēc leonbergera kucēna pārdošana uz Latviju, nepiesakoties jaunajiem saimniekiem, pēc laika bijuši klāt pārbaudīt, kā sunukam klājas reālajā dzīvē.

Klēra sacenšas

— Klēra līdz šim bijusi uz vairākām izstādēm Latvijā, Igaunijā un Lietuvā. Viņai veicies ļoti labi — pārsvarā savā grupā iegūti augstākie novērtējumi, tikai viens novērtējums ir bijis «ļoti labs». Tomēr tas ir ļoti atkarīgs no tiesnešiem, protams,

ir arī jāmāk suni izstādīt. Katram tiesnesim ir sava priekšstats (protams, iekļaujoties vispārējos standartos) par to, kādam sunim ir jābūt. Esam nopelnījuši nepieciešamos kandidāta sertifikātus, lai varētu noformēt Latvijas un Lietuvas Jaunā Čempiona titulus. Tuvākajā laikā centīmies iegūt arī Igaunijas un līdz ar to Baltijas Jaunā Čempiona titulus.

Tas beigās ir kā sportā: aiziet azartā, un, ja vēl suns iegūst teicamu novērtējumu un arī kādu godalgotu vietu, pašam gribas sev pa plecu uz-sist par to, ka, audzinot sunuku, viss ir izdarīts pareizi! Vairākkārt braucot uz izstādēm, izveidojas pazīstamo loks, arī konkurence ir, tomēr pa-rasti ļoti draudzīga un labdabīga.

Lai arī uzrādījusi labus panākumus, Klēra kā kārtīga meitene turpinās «mācības» sunu skoliņā arī šoziem, piedālīties izstādēs un par preciniekiem vēl nedomās, jo leonbergerus drīkst pārot tikai pēc divu gadu vecuma, un arī tas esot visai nopietns lēmums, gan ekonomiski, gan tūri sadzīviski.

«Preilenīte» Mazsalacā

Jaukā augusta svētdienas pēcpusdienā Mazsalacas iedzīvotājiem tika piedāvāta neierasta iespēja noskatīties teātra izrādi «mājas apstākļos».

Pateicoties Bērziņu ģimenes atsaucībai, Brūzi Smiltenes Tautas teātris izrādīja seno, labi zināmo, bet neaizmirstamo Jukuma Palēviča «Preile-nīti». Šo smieklīgo, pārpratumiem bagāto joku lu-

gu ar dziedāšanu, dancēšanu un laimīgām bei-gām iestudējis mazsalaciešiem labi pazīstamais Valmieras teātra aktieris un režisors Agris Mā-sēns. Baudot jauko izrādes atmosfēru, ap 200 skatītāju, lielākoties mazsalacieši, smējās par smieklīgajiem pārpratumiem, Preilenītes kāpšanu pa logu, jautrajām dziesmām un dejām.

Izrādes iekārtojumā izmantoja tikai «vietē-

jos» rekvizītus — Bērziņu ģimenes Brūzi, tā trīs ie-jas, logu, viesību galdu un krēslus, kas veidoja Vāveru kroga iekārtojumu.

Laipnie mājas saimnieki rūpējās ne tikai par aktieru labsajūtu, bet arī par skatītāju ērtībām — no mājas tika sanesti spilveni un segas, nerunā-jot nemaz par soliem un krēsliem, lai visiem būtu iespēja baudīt izrādi.

Pēc izrādes aktieri Mazsalacas skaidrajās debesīs palaida sarkanas laternas kā jaukas at-miņas par izdevušos pasākumu.

Domāju, visu skatītāju un arī Smiltenes ak-tieru vārdā varu izteikt vislielāko pateicību Bērzi-nu ģimenei un cerēt uz ciemam jaukiem publiskiem pasākumiem šajā mājīgajā vietā!

Eija Nagle

Kapsēta — sadzīves atkritumu izgāztuve?

Kapsētā ikdienā rit mierīgi — piederīgie apkopj tu-vinieku atdusas vietas, kapu strādnieces rosās pa galvenajiem celiņiem, kārtu atkritumu laukumus, šķiro zaļo atkritumu kaudzes, kas paredzētas pārve-šanai uz kompostējamo atkritumu laukumu... Diem-žēl joprojām ir jāšķiro arī maisi, kas novietoti speciālos statīvos un paredzēti nekompostējamīlem kapu atkritumiem, jo cilvēki tajos met arī vecās puķes, zarus un lapas. Acīmredzot ir vajadzīgs ilgāks laiks, lai iemācītos šķirot atkritumus.

Bet visskumjāk kļūst, kad no atkritumu maisa vai kaudzes jāvelk arā lieli maisi ar pamperiem, pudeles, maisi ar saplēstiem stikliem, vecas kurpes, mētelji un citi apgērba gabali, sarūgušas ievārījuma burciņas un konservu bundžas, saasnoujusi pērnies kartupeļi...

Kā jūs domājat, vai tie ir KAPU atkritumi?

Acīmredzot joprojām ir cilvēki, kuriem nav svēta tuvinieku piemiņa.

Joprojām ir cilvēki, kas nesaproj vai negrib sa-prast, ka par savu mājas atkritumu savākšanu būtu jāsamaksā viņiem pašiem. Turklat tādu iespēju pie-dāvā licencēts atkritumu apsaimniekotājs SIA ZAAO, kur, piezvanot pa tālruni 64281250, var vienoties par visdažādākajiem variantiem, kā savākt sadzīves un lielgabarīta atkritumus, arī būvgrūžus.

Protams, par to ir jāmaksā. Bet tie ir jūsu atkritumi, tāpēc par tiem jāmaksā jums pašiem, nevis paš-valdībām.

Cilvēki, beidzot taču atropieties! Neatstājet sa-dzīves atkritumus kapsētā un neļaujiet to darīt ci-tiem!

Rita Lizuma

Par ūdenssaimniecības projektu Mazsalacā

SIA "BANGA KPU" informē par ES Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta "Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Mazsalacā" ievieša-nas gaitu.

Augustā turpinās darbi Pērnava ielā — tiek as-faltētas akus un piestēgumu izbūves vietas. Rūpniecības, Rīgas un Pasta ielu krustojumā rekonstruētas ūdensvada akas. Izveidoti šķembu laukumi un nozōgojumi kanalizācijas sūkņu stacijām Parka ielā 31 un Rūpniecības ielā 2. Robežu ielā ieklāts šķembu segums posmā no Parka ielas līdz Sporta ielai, sagatavota pamatne asfaltēšanai. Asfaltēša-na šajā posmā, kā arī Baznīcas ielā, atlīkta uz septembrī, lai nodrošinātu darbu kvalitāti ilgtermiņā. Projekta ietvaros vēl ir paredzēts daudzdzīvokļu mājām un pašvaldības iestādēm uzstādīt 26

ūdens skaitītājus. Līdz šim ir uzstādīti 12 skaitītāji. Tuvākajā laikā tiks apsekotas vietas un veikti sagatavošanas darbi, lai uzstādītu atlīkotus.

Krasta ielā turpinās ūdens atdzelžošanas sta-cijas būvniecības darbi — notiek sūkņu ēkas lent-veida pamatu veidošana un armēšana, tiek mon-tētas sūkņu ēkas metāla konstrukcijas un ierīkota ūdensrezervuāru siltumizolācija un hidroizolācija. Tiebūvēti ūdens atdzelžošanas stacijas ārejī tiek. Noteikūdeju attīrišanas iekārtu tehniskais projekts ir iesniegts izvērtēšanai SIA "Firmas L4" inženieru komandai, kas projekta ietvaros veic būvniecības darbu uzraudzību.

Rita Lizuma,
SIA "BANGA KPU" valdes priekšsēdētāja